

DE ONDERNEMING VERKOCHT, WAT NU?

Beleggen van de verkoopopbrengst

Er vanuit gaande dat de directeur-grotaandeelhouder (hierna: dga) een zogenaamde holdingstructuur heeft zal de verkoopopbrengst van de aandelen in de werkmaatschappij binnenkomen bij de persoonlijke holding van de directeur-grotaandeelhouder. Al in het verkoopproces kan actief meegedacht worden met de dga op welke wijze de verkoopopbrengst het meeste rendement oplevert, door beleggen of herinvesteren. Belastingen spelen hierbij een belangrijke rol omdat deze het behaalde rendement verlagen.

Als de DGA besluit om de verkoopopbrengst te beleggen heeft hij daarvoor onder andere de volgende mogelijkheden:

- De verkoopopbrengst uitkeren als dividend en vervolgens beleggen vanuit privé;
- Het beleggen van de verkoopopbrengst in de BV;
- Beleggen via een zogenaamde vrijgestelde beleggingsinstelling (hierna: VBI);
- Het beleggen in zogenaamde 5% belangen.

VERKOOPOPBRENGST PRIVÉ BELEGGEN

De onder één genoemde optie heeft als nadeel dat er direct 25% aanmerkelijkbelangheffing verschuldigd is, op het moment dat

de verkoopopbrengst als dividend wordt uitgekeerd. Vervolgens zal in box 3 jaarlijks 1,2% vermogensrendementsheffing verschuldigd zijn over de gemiddelde waarde van de beleggingen per 1 januari en 31 december. Vanaf 2011 wordt voor de vermogensrendementsheffing uitgegaan van de waarde van de beleggingen per 1 januari van het desbetreffende jaar. Bij hogere rendementen kan het aantrekkelijk zijn om de gelden naar privé te halen. Bij een vennootschapsbelastingtarief van 25,5% ligt het omslagpunt bij een rendement van 4,82%. Bij een hoger rendement is beleggen in box 3 voordeliger. Bij het lagere vennootschapsbelastingtarief van 20% ligt het omslagpunt voor

beleggen in privé bij 6,19%. Bij een rendement van 6% is de feitelijke belastingdruk in box 3 slechts 20% en bij een rendement van 10% slechts 12%. Beleggen in box 3 zal bij verwachte rendementen van boven de 4,82% veelal de voorkeur verdienen.

VERKOOPOPBRENGST BELEGGEN IN BV

Mogelijkheid twee heeft als nadeel dat over de beleggingsopbrengsten tussen de 20% en 25,5% vennootschapsbelasting verschuldigd is en zodra ze worden uitgekeerd is nog eens 25% aanmerkelijk belangheffing verschuldigd. De gecombineerde belastingheffing van de vennootschapsbelasting en de inkomstenbelasting over de beleggingsrendementen bedraagt minmaal 40% en maximaal 44,125%. Omdat de aanmerkelijk belangheffing in box 2 in beginsel uitgesteld kan worden tot een overlijden, kan er een rentevoordeel behaald worden op de te betalen inkomstenbelasting. Dit vergt een nadere toelichting. Als sprake is van beleggingsvermogen moet vanaf 1 januari 2010 bij een overlijden afgerekend worden in de inkomstenbelasting als dit vermogen in de nalatenschap valt. Is er sprake van ondernemingsvermogen dan hoeft er niet over afgerekend te worden maar kan het fiscaal >>

geruisloos worden doorgeschoven naar de nabestaanden

BELEGGEN VIA EEN VBI (VRIJGESTELDE BELEGGINGSINSTELLING)

Bij het opzetten van de VBI hoeft er niet te worden afgerekend over de aanmerkelijk belangclaim op de aandelen. Verder is de VBI vrijgesteld van vennootschapsbelastingheffing. Uitgekeerde beleggingsopbrengsten worden belast tegen 25%. Wanneer er belegd wordt, kan een keuze voor de VBI ten opzichte van de hiervoor behandelde mogelijkheden op de langere termijn tot een hoger eindvermogen leiden. Om een juiste keuze te maken moet er echter een goede inschatting gemaakt worden van de te verwachten rendementen.

Bij de keuze om via een VBI te beleggen moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan.

Een VBI moet minimaal twee aandeelhouders hebben, waarbij de tweede aandeelhouder minimaal 10% van de aandelen moet bezitten. Ook worden er eisen gesteld aan de mogelijkheid voor aandeelhouders om in en uit te kunnen stappen;

Aan het soort beleggingen waarin de VBI belegt worden eisen gesteld. Een VBI mag slechts in de Wft aangewezen financiële instrumenten beleggen. Denk hierbij onder andere aan: effecten, opties, derivatencontracten en deposito's. Verder

mag er niet rechtstreeks belegd worden in onroerend goed of (hypothecaire) leningen.

Bij het beleggingsbeleid moet rekening gehouden worden met voldoende risicospreiding.

Omdat de VBI zelf is vrijgesteld kan de ingehouden dividendbelasting of bronheffing op dividenduitkeringen of rente niet verrekend worden. Dit zal het rendement op de beleggingen uiteindelijk verlagen. Bij het beleggingsbeleid moet daarmee rekening worden gehouden.

De aandeelhouder is 25% inkomstenbelasting verschuldigd in box 2 over de dividenduitkeringen vanuit de VBI. Als in een jaar geen of een (te) laag dividend wordt uitgekeerd, dan is er over een fictief rendement aanmerkelijkbelangheffing verschuldigd. De inkomstenbelasting, die over dit fictieve rendement is geheven, kan in een jaar dat wel dividend wordt uitgekeerd worden verrekend zodat geen dubbele heffing ontstaat. Het fictieve rendement bedraagt 4% over de gemiddelde waarde van de VBI aandelen per 1 januari en 31 december. Over dit fictieve rendement is 25% aanmerkelijkbelangheffing verschuldigd. Uiteindelijk gaat het om 1% rendementsheffing. Uiteindelijk wordt het werkelijk behaalde rendement belast tegen 25%, waardoor de belastingheffing hoger kan uitkomen dan die in box 3.

Het effect voor de inkomstenbelastingheffing van het gebruik van een VBI is vergelijkbaar met een naar een *zero tax haven* geëmigreerde beleggings-bv.

Wanneer er in een jaar niet meer aan de voorwaarden wordt voldaan raakt het lichaam de VBI status kwijt. Het lichaam verliest de status bij aanvang van het jaar waarin niet meer voldaan wordt aan de voorwaarden. Door in een jaar geforceerd de status te verliezen kan van belastingplanning gebruik gemaakt worden. Als het verlies van de VBI status niet gewent is kan dit tot extra belastingheffing leiden. Belangrijk is het dus om aan de voorwaarden te blijven voldoen.

De regeling rondom de VBI laat het toe om een BV of NV af te splitsen om zo gebruik te kunnen maken van de regeling. Zo een afsplitsing kan nodig zijn op het moment dat de bestaande BV of NV niet kan kwalificeren als VBI doordat zij bijvoorbeeld nog aandelen houdt in een actieve werkmaatschappij of pensioen-bv.

Bij een overlijden zal afgerekend moeten worden over het verschil tussen de waarde in het economische verkeer van de aandelen en het fiscaal opgeofferde bedrag. Hierdoor lijkt de VBI minder aantrekkelijk geworden. Had men het vermogen aangehouden in een gewone BV, dan zou er zeer waarschijnlijk ook over moeten worden afgerekend.

BELEGGEN IN 5% DEELNEMINGEN

Zoals hiervoor al is opgemerkt moet vanaf 1 januari 2010 inkomstenbelasting worden afgerekend over het beleggingsvermogen in een bv. Uit oogpunt van belastingbesparing kan men kiezen om belangen te nemen in andere bedrijven van minimaal 5% in het aandelenkapitaal. Deze belangen kwalificeren zowel voor de inkomsten- als de erfbelasting als ondernemingsvermogen. Bij een overlijden zal er dan minder inkomsten- en erfbelasting verschuldigd zijn. Voorwaarde hiervoor is wel dat het belang in de deelneming al minimaal 1 jaar is gehouden voorafgaand aan een overlijden.

Binnen de bv zijn de opbrengsten uit de belegging in deelnemingen van minimaal 5% in het aandelenkapitaal vrijgesteld van belastingheffing. Enkel als besloten wordt de opbrengsten uit te keren aan de DGA zal 25% inkomstenbelasting verschuldigd zijn in box 2. Door in belangen van minimaal 5% te beleggen creëert men eenzelfde situatie als de VBI. Uitgekeerde winsten zijn belast tegen 25%, maar in tegenstelling tot de VBI hoeft er niet jaarlijks inkomstenbelasting te betaald te worden over een fictief rendement van 4% van het gemiddelde vermogen van de BV. Dit scheelt dus belastingheffing. Het rechtstreeks beleggen in belangen van 5% of groter verdient niet de voorkeur, daarom wordt de vergelijking met beleggen in privé hier niet gemaakt. Zou men de belangen

wel rechtstreeks houden doen moet direct inkomstenbelasting betaald worden over de netto verkoopwinst van de aandelen en eventuele dividenduitkeringen. Deze zijn onder de deelnemingsvrijstelling niet belast als de belangen door een bv worden gehouden.

Een aandachtspunt bij het beleggen in 5% deelnemingen is de risicospreiding. Een belegger doet aan risicospreiding door een mix van verschillende beleggingen te nemen. Zo zouden er bijvoorbeeld verschillende 5% belangen genomen kunnen worden. Op het moment dat de DGA wenst te beleggen in 5% belangen zal hij een aanzienlijke hoeveelheid middelen tot zijn beschikking moeten hebben om tot een risicospreiding te komen die aanvaardbaar is.

CONCLUSIE

- Maak reële inschatting te verwachten rendement
- Kies vervolgens een van de hiervoor beschreven beleggingsvarianten
- Laat de keuze niet alleen fiscaal gedreven zijn, maar luister naar wat de ondernemer wil
- Denk bij de beleggingen aan voldoende risicospreiding
- Houdt bij het beleggen via de VBI rekening met de voorwaarden waaraan moet worden voldaan, verlies van de VBI status kan een dure aangelegenheid zijn.
- De VBI kan een serieuze optie zijn om de opbrengsten uit de verkoop

Ewoud de Ruiter

van een bedrijf te gaan beleggen. De aanmerkelijk belangheffing op de verkoopopbrengst kan uitgesteld worden, maar de behaalde rendementen op de beleggingen worden tegen een lager tarief belast dan wanneer in een belastingplichtig lichaam zou worden belegd. »

mr. Ewoud de Ruiter is directeur van 3RRR Belastingadviseurs en auteur van de tijdschriften het Fiscaal Praktijkblad en Fiscaal Advies.